

Военна академия „Г. С. Раковски”
Фил. № В-123...18.9.09.2017 г.
Ст. № 7... листа СД.....

РЕЦЕНЗИЯ

от професор доктор Никифор Христов Стефанов, ръководител на катедра
„Национална сигурност” в Колеж по икономика и администрация – гр.
Пловдив

на дисертационния труд на Ралица Желязкова Желязкова – Ангелова

на тема „Усъвършенстване на системата на третиране на опасни отпадъци
в България”,

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

по научна специалност „Защита на населението и народното стопанство в
критични ситуации”

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Разработеният от Ралица Желязкова - Ангелова дисертационен труд е посветен на актуален научен проблем, отнасящ се до системата за третирането на опасни отпадъци в България . Третирането на отпадъците засяга функционирането на държавата, като ефективен механизъм за производство на екологичната сигурност, а това ми позволява да определя дисертацията, като актуална, необходима и значима.

Ралица Желязкова – Ангелова **приема** за работната хипотеза, на своето изследване обстоятелството, че в България са налице достатъчно предпоставки за усъвършенстване на съществуващата системата на третиране на опасни отпадъци и за предлагане на практически стъпки за подобряване на нейната функционалност и **определя** за цел на дисертационния труд да бъде разработване на модел на усъвършенствана система за третиране на опасни отпадъци. За постигането на тази цел кандидатът си **поставя** за изпълнение приемливи научно-изследователски задачи.

Като рецензент държа да отбележа, че Ралица Желязкова – Ангелова е решила поставените научно – изследователски задачи, постигнала определената цел и доказала възприетата работната хипотеза. Всичко това прави дисертацията на Ралица Желязкова – Ангелова **необходима, значима и приложима.**

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

Дисертационният труд е разработен в обем от 174 страници основен текст, 103 литературни източника и 1 приложение. Съдържа 17 таблици и 28 фигури. Структуриран е в увод , три глави, общи изводи и заключение с посочени приноси, списък на научните публикации по темата на дисертационния труд, библиография и приложение. Заглавията на главите са формулирани прецизно и позволяват на докторанта да изследва заявените

проблеми. Номерацията на таблиците и фигурите в дисертационния труд са посочени точно и коректно. Формулираните изводи след всяка глава и в края на дисертационния труд са резултат от оценката и анализа на проблемите и творческото търсене на възможни решения от докторанта в дълбочина на изследваната материя.

В дисертационния труд е **извършен преглед** на опасните отпадъци и риска от тях за околната среда, населението и икономиката. **Проведен е анализ** на Системата за третиране на опасни отпадъци в България в съответствие със съвременните изисквания и международния опит. **Събрани и оценени** са приложимите методи, технологии и съоръжения за третиране на опасни отпадъци. **Предложен е** набор от критерии за избор и оценка при третиране на отпадъците и експлоатацията на комплексно съоръжение. **Посочен** е пътят за усъвършенстване на Система за третиране на опасните отпадъци, чрез осигуряване на контрол върху дейността на отделните елементи и проследяемостта на жизнения цикъл на отпадъците.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд. Достоверност на материала

В дисертационния труд Ралица Желязкова – Ангелова **изследва** опасните отпадъци като източник на риск за населението, икономиката и околната среда. **Посочва** перспективни методи за третиране на опасни отпадъци, както и тяхната приложимост към различните видове отпадъци. **Определя** ефективните съоръжения за третиране на отпадъци и **предлага** нови критериите за избор и оценка на същите при третиране на опасни отпадъци. **Изследва и оценява** елементите и средата на функциониране на Системата за третиране на опасни отпадъци и необходимото й информационно осигуряване. **Проследява** жизнения цикъл на опасните отпадъци и **посочва** нов ефективен подход при класификацията на

отпадъците. **Предлага** прототип на информационната система за опасни отпадъци, чрез която се постига ефективност и саморегулиране на предложениния модел.

Дисертационният труд и постигнатите в него научни резултати и приноси считам за лично дело на докторанта.

4. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Като рецензент приемам получените резултати и научно-приложни приноси от дисертационния труд на Ралица Желязкова – Ангелова.

Новост за науката представляват предложеният подход в класификацията на опасни отпадъци въз основа на реални характеристики на отпадъците и концепцията за жизнения цикъл, и посоченият път за усъвършенстване на Система за третиране на опасни отпадъци.

Обогатяване на съществуващи знания и приложение на научни постижения в практиката са разработените критерии за избор и оценка на методи и съоръжения за третиране на отпадъци и при проектиране и изграждане на стационарни и мобилни съоръжения за депониране, методите за събиране на информация и изграждане на база данни и предложени прототип на автоматизирана информационна система за опасни отпадъци.

5. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството

Докторантът Ралица Желязкова – Ангелова по тематиката на дисертационния труд има три научни доклада и трите са изнесени и публикувани през 2012 година. От тях един е на английски език в университета в Montanuniversitaet Leoben, Austria, а останалите два на български език по време на изложението NEMUS 2012 в гр. Пловдив. От публикациите е видно, че авторът в процеса на разработването на дисертацията публикувала част от получените резултати, с което ги подлага на

широко обсъждане за потвърждаване на верността им. Нямам забележки към съдържанието на тези трудове. Безспорно публикациите са дело на докторантът. Не ми е известно други автори да се цитирали Ралица Желязкова – Андреева.

6. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта

При написването на дисертационния труд авторът Ралица Желязкова – Андреева използва 103 литературни източника на български, руски и английски език. Богатата езикова култура на докторанта, отличното владение на руски и английски език и способността му да оценява творчески литературния материал, му е позволило да вникне в същността на изследваните проблеми и да подбере и използва необходимите и доказателствени моменти.

7. Оценка за автореферата

Представеният автореферат е разработен според изискванията на чл.62.ал.3 на Правилника за развитие на академичния състав във Военна академия „Г. С. Раковски“ и отразява основните положения и научни приноси на дисертационния труд на Ралица Желязкова – Андреева.

8. Критични бележки

Дисертационният труд съдържа 17 таблици и 28 фигури, като по-голямата част от тях носят информационен характер. Счита за целесъобразно същите да са позиционирани в приложенията към самия труд.

Работата би спечелила, ако в третата глава на труда, докторантът по-прецизно е аргументирал пътя за усъвършенстване на Системата на третиране на опасни отпадъци в България.

Критичните бележки в никакъв случай не намаляват качеството и достойнствата на получените резултати в дисертационния труд. Те само

могат да бъдат полезни при по-нататъшната научна дейност на Ралица Желязкова – Андреева.

9. Лични впечатления и други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение

Нямам непосредствени лични впечатления от дейността на докторанта и научното му развитие, но съдейки по качеството на предложения ми за рецензия дисертационен труд, мога да заявя, че Ралица Желязкова - Ангелова е отлично запозната със съществуващите тенденции и практики в България и Европейския съюз за създаване и прилагане на механизми за неутрализиране на негативни екологични ефекти от индустриализацията и инфраструктурните проекти. Умело прилага инструментите на научното изследване за изясняване на проблемите в областта на управлението на околната среда и възможностите за тяхното решение в България. Доказва, че притежава необходимите умения за локализиране, събиране, обработване, оценяване и анализиране на информация и творческо и прилагане..

10. Заключение

Дисертационният труд на Ралица Желязкова – Ангелова на тема „Усъвършенстване на системата на третиране на опасни отпадъци в България” отговаря на изискванията на чл.6 ал.3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (за придобиване на образователната и научна степен „доктор”) и чл.27 от Правилник за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България и е структуриран по образеца на Приложение 16 от Правилник за развитие на академичния състав във Военна Академия „Георги Стойков Раковски”.

11. Оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на Ралица Желязкова – Ангелова оценявам с положителна оценка и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на кандидата Ралица Желязкова – Ангелова образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Защита на населението и народното стопанство в критични ситуации“.

РЕЦЕНЗЕНТ

проф.д-р

/ Никифор Стефанов /

Дата 29. 09. 2014 г.